

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈУ ОСНОВНА ШКОЛА
„Десанка Максимовић“
Трн, Лакташи

REPUBLIC OF SRPSKA
PRIMARY SCHOOL
„Desanka Maksimovic“
Trn - Laktasi

Доситејева 34; Телефон: 051-508-070; Факс 051-508-071; e-mail: os057@blic.net

ЕТИЧКИ КОДЕКС

ОШ „Десанка Максимовић“ из Трна

У Трну, децембар 2009.г.

Сходно члановима 40., 63. и 74. Статута школе, Школски одбор ОШ “Десанка Максимовић” Трна, Лакташи на сједници оджаној дана, 28. децембра 2009.г. доноси Етички кодекс непосредних носиоца васпитно -образовне дјелатности у школској установи.

I УВОД

Етички кодекс представља минимални заједнички систем вриједности које непосредни носиоци васпитно-образовне дјелатности у школској установи (у даљем тексту просвјетни радници и остали запослени) уважавају у свом дјеловању. Циљ Етичког кодекса је подстицати разумијевање и прихватање темељних начела морално оправданог понашања те њихова примјена. Етички кодекс настоји афирмисати осјетљивост за вриједности које су специфичне за васпитно – образовну дјелатност у најширем смислу, а које нису или још нису уграђене у постојећу законску регулативу.

Установљавање и прописивање етичких стандарда динамичан је процес који слиједи стални развој разумијевања права и дужности људског бића. Управо ради такве природе етичких норми, овај Етички кодекс подложен је сталним провјерама и промјенама које теже развоју и разумијевању етичких вриједности у специфичном друштвеном контексту.

Школа има обвезу осигурати нужне услове како би сви просвјетни радници и остали запослени могли бити упознати с Етичким кодексом. Непознавање или неразумијевање етичких стандарда не оправдава неетично понашање.

II ПРЕАМБУЛА

Етичким кодексом Основне школе “Десанка Максимович” из Трна грађани (ученици, родитељи, старатељи и остали грађани) се упознају с понашањем које имају право очекивати од „просвјетни радници и остали запослени“.

Школа настоји уважавати највише етичке и професионалне вриједности у провођењу својих темељних задатака васпитања и образовања те служења друштву. У складу с тим увјерењима од свих просвјетних радника и осталих запослених очекује се лојалност како највишим етичким вриједностима поштења, праведности, вјеродостојности, одговорности, међусобног поштивања тако и професионалним вриједностима васпитања и образовања у најширем смислу.

Циљ Етичког кодекса је стварање простора у којем је свим особама гарантован развој у складу с њиховим способностима и слобода мишљења И изражавања у којој се не ограничава слобода других особа. Етички кодекс промовише простор у којем сви просвјетни радници и остали запослени у обављању своје дјелатности чувају углед и достојанство своје професије те се одговорно и етички односе према својим колегама/колегицама, ученицима/ученицама, родитељима и осталим грађанима који долазе у контакт са Школом.

III ТЕМЕЉНА НАЧЕЛА

1. ЉУДСКА ПРАВА, ПОШТОВАЊЕ ИНТЕГРИТЕТА И ДОСТОЈАНСТВА ОСОБЕ

Школа сваком просвјетном раднику и осталим запосленим мора осигурати уживање свих људских права која се остварују унутар Школе те друга права гарантованих Уставом као највишим правним актом у држави и другим прописима. Свим просвјетним радницима и осталим запосленим треба признати право и осигурати услове несметаног професионалног развоја и усавршавања у складу с личним могућностима те у мјери у којој не нарушавају то исто право друге особе. Сви просвјетни радници и остали запослени имају обавезе и одговорности према другима у смислу поштена, искрена и непристраних понашања.

2. ЈЕДНАКОСТ И ПРАВЕДНОСТ

Сваки просвјетни радник и остали запослени требају се понашати у складу с начелом једнакости и праведности на начин да су искључени свака дискриминација, злостављање, узнемиравање или искориштавање. Школа је дужна осигурати услове за остварење начела једнакости и праведности.

Просвјетни радници и остали запослени не смију злоупорабити свој ауторитет и не смију допустити да лични интереси и односи утичу на ситуације које могу интерферирати с могућношћу објективног просуђивања те етичког и професионалног обављања радних обавеза.

Свим просвјетним радницима и осталим запосленим треба осигурати једнаке услове остваривања професионалних обавеза, исказивања интелектуалних способности и напредовања.

3. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОНАШАЊЕ

Од просвјетних радника и осталих запослених очекује се да одговорно, савјесно и етички непријекорно испуњавају своје обавезе према ученицима/ученицама и осталим радницима у Школи те да у свом дјеловању слиједе начела објективности, непристраниости, љубазности и толеранције. Од свих просвјетних радника и осталих запослених очекује се дјеловање у духу заједничких циљева Школе.

4. ПОШТИВАЊЕ ЗАКОНА И ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

Од свих просвјетних радника и осталих запослених очекује се поштивање свих закона и правних прописа који се тичу њихових обавеза. Школа има обавезу осигурати услове нужне за упознавање учитеља/учитељица са свим релевантним

правилима која се тичу њихових обавеза. Свим просвјетним радницима и осталим запосленим треба осигурати једнаку могућност притужбе и равноправан положај у поступку испитивања повреда одредби Етичкога кодекса.

IV НЕПРИХВАТЉИВА ПОНАШАЊА

1. ДИСКРИМИНАЦИЈА

Темељем одредбе Школе о поштивању достојанства и интегритета сваког поједница и нужности осигуравања једнаких и праведних услова напредовања и остваривања својих права унутар Школе, сваки облик непосредне и посредне дискриминације темељен на религији, етничкој и националној припадности, раси, полу, појној орјентацији, имовинском стању, поријеклу, породичном и брачном статусу, трудноћи, породичним обавезама, годинама, инвалидности, физичком изгледу, политичком опредјељењу и здравственом стању сматра се недопустивим. Искључиви критерији вредновања и напредовања смију бити показна стручност, способност и професионалне заслуге, односно, оспособљеност и резултати у обављању радних задатака.

2. УЗНЕМИРАВАЊЕ

У циљу поштивања људског достојанства сваки просвјетни радник и остали запослени, свака врста узнемиравања темељена на религији, етничкој и националној припадности, раси, полу, полној орјентацији, имовинском стању, породичном и брачном статусу, трудноћи, породичним обавезама, годинама, инвалидности, физичком изгледу, политичком опредјељењу и здравственом стању сматра се недопустивим. За сврхе овог Етичког кодекса узнемиравањем се сматра свако непримјерено понашање према другој особи које има за циљ или које стварно представља повреду личног достојанства, омета њезино обављање радних задатака или смањује квалитет живота те особе. Узнемиравањем се сматра сваки чин, појединачан или понављан, вербални, невербални или физички као и стварање неугодних и непријатељских радних и образовних околности које другу особу застрашују, вријеђају и понижавају. Стање интоксикације алкохолом или другим средствима не може се сматрати олакшавајућом околности у случајевима узнемиравања јер и само представља озбиљно кршење Етичкога кодекса.

3. ПОЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ

Полно узнемиравање облик је узнемиравања специфичан по својој природи. Полно узнемиравање недопустиво је понашање које карактерише изостанак пристанка или одбијање друге стране, а укључује понављано нежељено упућивање вербалних и физичких приједлога полне природе другој особи, физичко нападовање, понављано нежељено изношење шала и опаски које су полно обојене, укључујући ругање и исмијавање које је полно обојено, излагање полно увредљивог и узнемирујућег материјала, захтијевање полних услуга.

Насупрот полном узнемиравању, односи полне природе између просвјетних радника и осталих запослених који укључују обострани пристанак сматрају се подручјем приватности изван легитимних интереса Школе. Такви случајеви не сматрају се полним узнемиравањем.

4. ОБЈЕКТИВНОСТ И НЕПРИСТРАНОСТ

Сви просвјетни радници и остали запослени требају бити праведни и не смију допустити да предрасуде било које врсте утичу на њихову објективност у васпитно – образовним, административним и управљачким дјелатностима. Евалуација дјелатности и професионалне компетенције било којег просвјетног радника и осталих запослених не смије почивати на критеријима који нису непосредно релевантни за обављану дјелатност или професионалне обвезе.

V ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ

1. ОДНОС ПРЕМА УЧЕНИЦИМА

- Просвјетни радници и остали запослени поступају једнако према свим ученицима, без дискриминације или повлашћивања на основи доби, националности, етничке или социјалне припадности, језичног и расног поријекла, вјерских усмјерења или склоности, образовања, пола, породичне ситуације или на било којој другој основи.
- Просвјетни радници и остали запослени поступају усклађујући своје васпитно – образовно дјеловање с циљевима и интересима Школе те с радом осталих учесника у васпитању и образовању. Просвјетни радници и остали запослени поступају међусобно размјењујући мишљења и информације о поједним стручним питањима везано за васпитно – образовни процес.
- Просвјетни радници и остали запослени поступају у обављању дужности примјењујући стручно знање на начин који ученицима помаже у остваривању њихових права. Просвјетни радници и остали запослени су подршка у учениковим животним проблемима, страховима и несигурностима.
- Од просвјетних радника и осталих запослених очекује се уважавање и прихватање ученика с различитим способностима и интересима и омогућавање интелектуалног, емоционалног и моралног развоја ученика.
- Просвјетни радници требају осигурати евалуацију и оцјењивање које је ваљано, отворено, праведно, објективно, правовремено и јавно.
- Информације о ученицима су повјерљивог садржаја и веома је битно поштивање професионалне тајне у циљу заштите приватности ученика. Просвјетни радник у дијалогу с ученицима, у наставном процесу и изван њега, мора поштивати принципе ненасилне комуникације.

2. ОДНОС ПРЕМА ПРОФЕСИЈИ

- Просвјетни радници и остали запослени властитим примјером потиче ученике на поштивање Кућног реда школе.
- Просвјетни радници и остали запослени морају код ученика подстицати слободан, одговоран и озбиљан приступ учењу, а у преношењу знања дужан је примјењивати највише научне, стручне, професионалне и етичке стандарде.
- Просвјетни радници и остали запослени требају указивати на нестручне и нетачне тврдње повезане с његовом струком избјегавајући поступке који би подцијенили и обезвриједили достојанство других. Своје мишљење о стручним питањима треба изрећи јавно ако је његово увјерење утемељено на научној истини и критичности.
- Просвјетни радници и остали запослени морају пред ученицима и родитељима чувати своје и достојанство својих колега.
- Просвјетни радници и остали запослени васпитно – образовну дјелатност требају одржавати савјесно, стручно и одговорно.
- Просвјетни радници и остали запослени имају обавезу системски радити на свом професионалном развоју, трајним учењем и упознавањем савремених сазнања своје струке.

3. ПРИМАЊЕ ПОКЛОНА И ДРУГИХ ДОБАРА

Просвјетни радници и остали запослени не смију тражити поклоне, подстицати даривање нити примати икакве поклоне за које постоји претпоставка да ће посредно или непосредно утицати на њихову објективност, испуњавање професионалних обавеза те поштивање професионалних права и дужности.

4. СУКОБ ИНТЕРЕСА

Сви просвјетни радници и остали запослени требају избјежавати сукобе интереса. Сукоб интереса могу узроковати породични односи, блиско пријатељство, антагонизми и сл. Треба настојати постизати независност свих изваншколских дјелатности (које укључују финансијске или другачије интересе) како оне не би биле у сукобу с професионалним обавезама просвјетних радника и осталих запослених у Школи.

Недопустив је сваки облик непотизма.

5. ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Сви просвјетни радници и остали запослени који на основу своје позиције у Школи располажу подацима са статусом повјерљивости требају штитити тајност таквих података. Није допуштено откривање повјерљивих података другим просвјетним радницима и осталим запосленим као ни било којој другој страни осим ако је такво разоткривање дио уобичајеног тока посла у Школи или ако постоји законска и професионална обавеза да се такве информације објаве.

6. ЈАВНО НАСТУПАЊЕ

У свим облицима јавних наступа и дјеловања у којима просвјетни радници и остали запослени представљају Школу лично се очекује поступање у складу с највишим етичким и професионалним стандардима.

VI ИЗГЛЕД И ПОНАШАЊЕ

1. СТАНДАРД ОДИЈЕВАЊА

Одијевање и изглед свих запослених у Школи треба да одражава професионалност. Изглед може да утиче на перцепцију јавности и радно окружење. Одјећа и обућа увијек треба да буде складна, чиста и уредна и да одговара послу који обављају просвјетни радници, као и опште установљеним стандардима. За мушкарце то је одговарајуће одијело, кошуља и кравата, те одговарајуће ципеле.

За жене то је: хаљина, кошуље и блузе са врло дискретним деколтеом, хаљина и сукња мора бити дужине до кољена, није дозвољено ношење провидних одјевних предмета, као ни предмета на бретеле. Хлаче се носе као дио комплета (костима) никако уске и припијене уз тијело. Ципеле су обавезне, а за лјето су прихватљиве затворене сандале, није дозвољено ношење папуча, клумпи и сличне обуће.

Наставници и остали запослени не могу имати неуредну фризуру, не могу бити неуредно необријани, не могу да носе више од по једне минђуше, не могу имати пирсинг, наушнице морају бити дискретне, не могу носити прстење на кажипрсту, накит не смије привлачити ученичку пажњу и умањивати концентрацију при раду, шминка мора бити дискретна-умјерена.

Наставници и учитељи могу да носе и радне мантиле, наставници физичког васпитања и учитељи (који изводе наставу физичког васпитања) морају бити у тренеркама и патикама.

VI ПОШТИВАЊЕ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Поступање према одредбама овога Етичкога кодекса обавеза је свих непосредних носиоца васпитно – образовне дјелатности у школској установи.

Просвјетни радници и остали запослени који поступају супротно одредбама Етичког кодекса одговоран је за тежу повреду радне обвезе.

***Предсједник Школског одбора:
Новислав Тепић***